

DE KORHAAN

UITGAVE: VOGELWERKGROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

DE KORHAAN

Tijdschrift voor vogelstudie en waarnemingen uit het gebied tussen Eem en Vecht.

Tevens orgaan van de Vogelwerkgroep het Gooi e.o.

Redactie-commissie: Voorzitter: K. ten Haken, Laarderweg 184, Bussum, tel. 02159-1 03 66

Secretaris: J. L. M. Bos, Parallelweg 9, Bussum, tel. 02159-1 10 20

Overname van artikelen of gedeelten daarvan uitsluitend met toestemming van de redactie. Inzenden van kopy uiterlijk de 11e van elke maand.

Advertenties f25,— per 1/6 pag. per min. 6 nummers.

De Vogelwerkgroep het Gooi e.o. stelt zich ten doel studie en bescherming van vogels in de ruimste zin. Haar werkterrein wordt voornamelijk omsloten door Eem en Vecht.

Samenstelling bestuur

Voorzitter: J. L. M. Bos, Parallelweg 9, Bussum, tel. 02159-1 10 20.

Secretaresse: mevr. R. de Wijs-Tabois, Stalpaertstraat 10, Hilversum, tel. 02150-1 29 28.

Penningmeesteresse: P. H. van Donkersgoed, Larenseweg 38 b, Hilversum.

Leden: A. Bode, Berlagelaan 303, Hilversum, tel. 02150-1 39 50.

J. Harder, Reigerstraat 12, Hilversum.

mevr. Carla Holzenspies, Naarderstraat 170, Huizen, tel. 02152-36 07.

C. de Rooy, Rading 80, Nw. Loosdrecht, tel. 02158-16 41.

Dr. J. A. Smits, Burg. Lambooylaan 15, Hilversum, tel. 02150-1 46 24.

Chr. Steen, Adm. de Ruyterlaan 139, Hilversum.

Commissies voor

Avifauna: voorzitter: J. W. Leclercq, Berlagelaan 68, Hilversum.

secretaris: C. H. M. Steen, Adm. de Ruyterlaan 139, Hilversum.

Nestkasten: voorzitter: A. Bode, Berlagelaan 303, Hilversum.

secretaris: R. Moolenbeek, Erfgooiersstraat 597, Hilversum.

Ringonderzoek: voorzitter: K. Visser, Naarderstraat 170, Huizen, tel. 02152-28 22.

secretaris: D. A. Jonkers, Röntgenstraat 161, Hilversum.

Zuidelijk Flevoland: voorzitter: J. L. A. Blonet, Gr. Florislaan 52, Bussum, tel. 02159-1 74 70.

secretaris: J. Harder Reigerstraat 12, Hilversum.

Lidmaatschap: f12,50 per jaar voor personen van 18 jaar en ouder, (studenten, jeugdbonders en militairen, alsmede huisgenoten, half geld). Op te geven bij het secretariaat. Contributie- en abonnementsbetaling door storting op giro 32 85 87 van de A.B.N. te Hilversum ten gunste van V.W.G. het Gooi, Filaalkantoor 's-Gravelandseweg 9, Hilversum.

Redactioneel

Het is wat spijtig voor de "Gooise Vogelwerkgroepers", dat we het plotselinge afscheid van onze voorzitter feitelijk achter het nieuws aan moeten mededelen. De plaatselijke bladen zijn ons hier - hoe dit ook kan - een slag voor geweest. en dat is jammer. Niettemin ligt daar dan toch het feit, dat Jan Bos gemeend heeft, zijn voorzittershamer eerder te moeten neerleggen, dan in zijn hierna opgenomen schrijven werd aangekondigd. Ongetwijfeld zullen de leden van de VWG - en persoonlijk hoop ik ná de feestdagen - met elkaar hiervoor een oplossing zoeken.

Als "nieuweling" was ik nog maar gedeeltelijk bij het redactiewerk betrokken. De tot standkoming van "De Korhaan" rustte vrijwel geheel op de schouders van Jan Bos, tevens redactie-secretaris. Redactiewerk, dat hem beroepshalve natuurlijk vlot afging. Het plotselinge "kappen", ook met dit werk, moest door mij worden opgevangen. En omdat het voortbestaan van "De Korhaan" dan maar zwaarder moet wegen, dan de restanten die mij aan vrije tijd nog resten, zullen we trachten, met de zeer enthousiaste hulp van een vijftal jongeren, onze "vogel" te laten vliegen zoals we dit graag zouden willen.

Deze decemberkrant is een Flevonummer geworden. Een verzameling van "Flevokopie" werd hierin bijeen gebracht. Om technische redenen was het niet mogelijk nog enkele artikelen, verband houdend met Zuidelijk Flevoland, op te nemen. Ze zijn reeds gepland naar de volgende editie en we willen iedereen troosten met de gedachte, dat Zuidelijk Flevoland nog wel lang de vrijwel dagelijkse belangstelling van onze vogelwerkgroep zal genieten. Artikelen over dit gebied zijn ons zeker elke maand welkom.

Misschien mogen we op dit moment nog weer even herinneren aan de zo snel mogelijke doorschuiving van kopie naar de redactietafel. En om de vlotste weg te nemen, dan nu rechtstreeks naar Laarderweg 184, Bussum. Ook verzoeken wij onze leden - en vooral zij, die daartoe heel goed in staat zijn - om vooral mee te werken, dat wij een zo groot mogelijke variatie aan kopie ontvangen. Het gezicht van de krant wordt niet alleen door de redactie bepaald, maar toch wel hoofzakelijk door wat de leden te vertellen hebben over wat ze buiten hebben waargenomen. Ook stellen wij het op prijs, als u bijzondere informatie uit kranten, tijdschriften of uit eigen waarnemingen regelmatig aan ons door wil geven. U vindt ze dan wel eens later in "De Korhaan" terug.

Tot zover dan nu maar een klein beetje "stimulans" aan de gehele VWG, omdat we met weinig kopie geen krant kunnen vullen. Misschien dat volgend jaar eens kan worden gezien, of aanvulling van de redactie weer wenselijk zou zijn. We moeten niet uit het oog verliezen, dat bij ziekte of andere onverwachte gebeurtenissen, de zaken blijven doorgaan, zoals dit hopelijk ook nu het geval zal zijn.

Rest mij nu, los van de vraag, of u deze krant dit jaar nog wel zult ontvangen (stakingen), al onze leden, en niet-leden lezers, mede namens het bestuur van onze Vogelwerkgroep

prettige Kerstdagen toe te wensen

en een

gezond en voorspoedig

A F S C H E I D

Het kan zijn, dat U bij het "verscheiden van het jaar 1970", een afscheidswordje van mij verwacht.

Mogelijk een terugblik en een sprongtje in de toekomst.

Is het nodig?

Ik dacht zo, dat de VVG in de voorbije vier jaar een goede naam heeft opgebouwd.

Dat zij is, zoals ik me een vogelwerkgroep in het Gooi bij de oprichting voor ogen heb gesteld.

Gezond, vol aansprekende activiteiten, met commissies, die zichzelf kunnen ontplooiën.

Kortom, het karretje is gespannen en het gaat nu nog slechts om de mensen, die het paard willen menen en het voer willen dragen.

Figuren, die in de dilligence plaats willen nemen, zijn er genoeg.

Het gaat om die anderen, die de handen uit de mouwen willen steken.

Ik heb gepoogd te stimuleren, steeds weer de mensen op te porren om de gang er in te houden.

Het moet mij van het hart ..... het was wel eens moedeloos.

Het "afscheid" heeft een andere betekenis dan het verswel van het jaar.

Het is voor mij het afscheid van het bestuur.

Met andere woorden, ik beëindig mijn taak als voorzitter.

Ik heb op de laatste jaarvergadering reeds gevraagd naar een opvolger te zoeken.

Ik heb verklaard, dat me het teveel werd en dat de leden er ernstig rekening mee moesten houden, dat ik binnen enige tijd zou aftreden.

Allerlei omstandigheden hebben mijn besluit nu versneld.

Het ligt in mijn bedoeling dus in maart plaats te maken voor een ander.

Het is in het belang van de Vogelwerkgroep, dat ik U het besluit, dat onherroepelijk is, nu reeds mededeel.

Voor U en uw gezin hele prettige feestdagen !

J.L.B.

voorz.

Onderstaand antwoord aan de inmiddels plotseling afgetreden voorzitter van de "V.W.G. - Gooi en Omstreken" werd ons ter opname in "De Korhaan" toegezonden en waarvan de inhoud luidt:

Hilversum, 12 december 1970.

Beste Jan,

Nu je je uit het beleid van de VWG hebt teruggetrokken, meen ik, dat een kort woord dit afscheid wel mag begeleiden. Als een der weinigen, die dit beleid vanaf het eerste uur hebben meegemaakt, mag het mij wel vergund zijn deze regels neer te schrijven.

Mede namens het bestuur, maar ongetwijfeld ook namens alle leden van de VWG, wil ik je hierbij dank zeggen voor alles wat je voor ons hebt gedaan.

Het is vooral aan jouw energie, jouw organisatie-talent en aan vele van jouw ideeën te danken, dat de VWG is geworden tot wat zij nu is. Van een kleine groep mensen, vol zorgen over de toekomstmogelijkheden, vol zorgen over de aanvankelijk zo geringe middelen om hun plannen te verwezenlijken, is onder jouw leiding de VWG uitgegroeid tot een bloeiende vereniging. Zonder deze leiding zou dit m.i. niet zijn gelukt.

Moge dit afscheid voor alle leden een aansporing zijn om gezamenlijk te trachten datgene wat bereikt is te behouden en zo mogelijk verder uit te bouwen.

Nogmaals, onze dank Jan.

Koen Smits

Mededeling

Voor de goede orde geven wij onze lezers een verbeterde opgave van de nummering van de in 1970 verschenen "Korhanen", met excuus voor een ingeslopen drukfout.

Januari no. 1, februari no. 2, maart no. 3, april no. 4, mei/juni no. 5, juli/augustus/september no. 6, oktober no. 7, november no. 8 en december no. 9.

P R O G R A M M A

.....

Grote avonden. (elke vierde donderdag van de maand.)

28 januari : Martin Lok en Fred van Olphen uit den Haag met kleurenfilm over: "Vogels van Spitsbergen." (rosse franjepoten, kleine alken, konings-eidereend, sneeuwgers, etc...)

25 februari : Dia-avond door leden: George Ording met: "Vogels van Indonesië." Gemaakt tijdens zijn reis naar Celebes en Java.

Vrijdag 2 april: Dr. W. Suetens uit België met Gieren en Arenden van Europa. Zoals U ziet is deze SLOTAVOND op een voor onze vereniging bijzondere dag geplaatst. Dit kon echter niet anders. Wij willen van deze avond iets geweldigs maken, waarbij iedereen, ook niet leden, uitgenodigd wordt. Maar deze avond zal worden gehouden; is nog niet bekend, wel bekend is dat deze avond wat duurer zal worden dan gewoonlijk. Leden: f.2,--; niet-leden: f.3,--. U hoort hier meer over.

22 april : Algemene Ledenvergadering.

Door de filmavond van 2 april is deze avond een maand verschoven, daar de avonden anders te dicht op elkaar zouden volgen.

Al deze bijeenkomsten (behalve 2 april) worden gehouden in de Openbare Leeszaal aan de 's-Gravelandseweg 52 te Hilversum. Aanvang: 20.00 uur.

o-o-o-o-o-o-o

Mogen wij U nog eens herinneren aan het fonds voor het "Vogelasiel Huizen" van Mw. C. Holzenspies. Maar wij vernemen kan het fonds een versterking zeer goed gebruiken. U kunt starten op postgiro 32 85 87 der A.B.N. Hilversum t.g.v. "Vogelasiel Huizen van de V.V.G. 't Gooi". Bij voorbaat hartelijk dank.

o-o-o-o-o-o-o

Op 26 november heeft drs. J. Rooth voor een volle zaal een zeer boeiende lezing gehouden over het verband tussen de vogels en het biotoop waarin zij leven. Hoewel het beslist hier en daar geen gemakkelijke avond was, hebben wij toch onze ruimere vogelkennis kunnen verrijken, ondersteund door enkele prachtige en verhelderende dia's.

.....

Avifaunacommissie.

Zoals U onlangs heeft kunnen lezen is de "Avifauna van Bussum" gereedgekomen.

Wij danken alle medewerkers aan dit prachtige stuk werk voor hun ijver en enthousiasme bij het tot stand komen hiervan.

Tevens danken wij alle leden, die ons dit jaar hun moeizaam verzamelde gegevens van hun telgebied toestuurd.

Wij hopen, dat wij in de komende jaren wederom een beroep op hun medewerking mogen doen, want wij kunnen deze hoog gewaardeerde medewerking eigenlijk niet missen.

Ook hopen wij, dat veel leden zich zullen opgeven om de geleerden te komen versterken.

Namens de Avifauna - commissie: Ch. M. Steen, secretaris.

Nieuwe leden:

Kon. Mij. voor Tuinbouw en Plantkunde, afd. Gooi - Noord

G. Celis, Singel 99, Bussum

Hr. M.A. Cramer jr. Parklaan 17, Bussum

Hr. F. Kok, Anne Franklaan 52, Bussum

Mw. M.v. Eyden - Nowotny, J.H.v. 't Hoffweg 1a, Bussum

Hr. J.J.H. van Geuns, Velkerveenselaan 1, Hilversum

Verhuisd :

E.G. Sluyter, Wirixstraat 42, Hilversum, naar Ambtslaan 37, Terheyden.

Bedankt :

Mw. N. Bekker - Pitt, Breukelen

Hr. H. Merinus, Hilversum

Hr. A.A. Kruithof, Bussum

Hr. R. Ferjon, Hilversum en Mw. C. Brilleman - Kok, Naarden.

O P R O E P

Ook dit jaar weer heeft een aantal controleurs van nestkasten het zonder bericht laten afweten. Los van het feit dat dit voor leden van een vogelWERK GROEP uit den boze zou moeten zijn, is onze grootste zorg nu dat de continuïteit van ons onderzoek volledig in het gedrang komt.

Vandaar de kreet boven dit stuk!

Welke leden zijn bereid om ter verkrijging van de broodnodige gegevens mee te werken aan ons nestkastenonderzoek.

Het kost U in de maanden april, mei en juni een aantal vrije ochtenden óf middagen óf avonden; U zult met een laddertje moeten willen sjouwen (althans in een aantal gevallen); U zult nestkasten moeten willen schoonmaken en U zult van wat U waarneemt een redelijke administratie moeten willen bijhouden op formulieren die door de secretaris van de nestkastenkommissie zullen worden verstrekt.

Natuurlijk, het is niet altijd zo eenvoudig en wij weten dat wij iets van U verlangen, maar a) U bent toch lid van een vogelwerkgroep en dat is nog altijd niet zo maar een gezelligheidsvereniging;

b) U krijgt er een schat aan belevenissen en ervaring voor terug en

c) met de door U jaar in jaar uit verzamelde gegevens, samen met de inventarisatiegegevens, kunnen wij gemeentelijke, provinciale- of rijksoverheden - zo dit nodig is - bewijzen wat voor gevolgen bepaalde maatregelen zullen hebben of - soms al hebben gehad.

Aan de controleurs, die wij reeds hebben, willen wij graag het volgende vragen:

a) Vermeldt Uw gegevens van 1970 op het formulier, dat U van Rob Moolenbeek kreeg of zult krijgen, zodat hij het materiaal op een eenvoudiger manier kan verwerken.

b) Laat hem bovendien NU al weten of wij in 1971 op U mogen rekenen of niet.

Is het laatste het geval dan hebben wij nu nog de gelegenheid om voor maart 1971 de open gevallen plaatsen te bezetten, zodat de reeds eerder genoemde continuïteit geen gevaar loopt.

Voor aspirant - controleurs en controleurs: Het adres van Rob Moolenbeek is: (zie binnenkant vooromslag)
ERFGOOIERSSTRAAT 597 te HILVERSUM.

Wij zien Uw reacties met zeer veel belangstelling tegemoet, want denk erom, U zult iets over moeten hebben voor Uw ideaal.

En ook na 1970 zullen het natuurbeschermingsjaren moeten blijven.
Geef ons de wapens, dus help ons.

Niemand de nestkastenkommissie van de VWG,

Aart Bode (voorzitter)

Cursus - excursie naar:

- Tienhovens Kanaal -

Twintig deelnemers aan de vogelcursus "Eerste jaars", namen op zondag 22 november deel aan een excursie naar het Tienhovens Kanaal en omgeving. Een praktijkles dus, na drie die - en bandrecorderlessen. Het is toch wel iets anders ze uit een boekje te leren in een stille houding, dan tuimelend aan berketwijken in de nevel.

Van acht tot elf stonden we stil, wandelden en luisterden we in de mist, een kleine wereld, windstil en 9 graden.

Onze prettige en kundige gids, de Hr. D.A. Jonkers, vertelde dat een inventarisatie van het bos "Einde Gooi" 62 broedvogels had opgeleverd, waaronder Zwarte Specht en Wielewaal, bovendien nog 6 à 7 reeën.

Per oog en oor namen we 25 soorten waar: sijzen, goudvinken, goudhaantjes, koperwieken, kramsvogels en een boomkruiper, die onder een hoog "tieteleitie" tegen een dennestam omhoog klom.

Mej. G.W. de Jong.

The lure of the list

Jaren geleden verschenen in Limosa, het orgaan van de Ned. Ornithologische Unie, een artikel: "The lure of the list." Dat artikel behandelt het aantal vogelsoorten, dat 22 vooraanstaande veldornithologen in hun leven hebben waargenomen. Zes van de twee en twintig bleken de "droomgrens" van 300 veldsoorten te zijn gepasseerd.

Bovengenoemde artikel kwam in mijn herinnering, toen ik het laatste nummer van "De Korhaan" las. Maar liefst zestien bladzijden werden gespendeerd aan de reis naar Spanje, compleet met soortenlijst. Een paar bladzijden was ruim voldoende geweest. De rest paste uitstekend in "Het Vogeljaar" en "Limosa". Er was toch wel voldoende andere kopie?

Waar gaan we heen met onze V.W.G.?

Koos Jonker stelde onlangs in de "Pieper": "Mensen, houdt toch eens op met vogeltjes tellen, maar bestudeer de soorten in hun gewoonten."

Aan dit stadium zijn we blijkbaar nog niet toe. Vogeltjes tellen kunnen (of willen) we nog niet eens met onze ruim 170 leden. Voor de broedvogelinventarisatie van het Gooi moesten Utrechtenaren ons assisteren omdat wij in 4 jaar tijds slechts 10% van het Gooi hadden weten te inventariseren. Een eigen avifauna (een aangepaste en een uitgebreide) is dan ook een fictie. Niet alleen de avifaunacommissie kent problemen. De meeste commissies vragen zich af: "Waar zijn de werkers?" Slechts nu en dan vindt aanvulling plaats vanuit de goed draaiende vogelcurssussen.

Zijn wij een vogelwerkgroep of een gezelligheidsvereniging? Voor de excursiecommissie ligt er nog een dankbare taak. Organiseer niet alleen excursies naar Vlieland en de Peel, maar ook in eigen omgeving. Blijkens de excursie-enquête (van de 150 maar 36 formulieren ingevuld), was hier toch wel behoefte aan.

Alle kritiek hierboven gespuid moest mij even van het hart. Lang niet iedereen zal het hier mee eens zijn. Maar onze lichtelijk zieke V.W.G. (misschien iets voor asyl Kolzenspies) heeft actieve werkende leden nodig.

Probeer allemaal iets en begeef u net als ondergetekende telkens struikelend, maar toch weer opstaand op het steile en glibberige pad dat naar het rijk van de vogelkenners leidt.

D.A. Jonkers.

Aan de Heer Jonkers:

Lure of list is de sportieve zijde van vogels kijken; is geoorloofd, mits daar andere prestaties tegenover staan op het gebied van vogelbescherming en studie. Zo men wilt "wetenschappelijk onderzoek".

a. De "lure of list" van Zuid-Spanje is samengesteld door leden, die als geen ander actief zijn in de vogelwerkgroep;

b. dit hebben gedaan vanwege de wetenschappelijke waarde i.v.m. de "bewerking" van de Spaanse regering voor reserveatgedachte;

c. hiermede beantwoorden aan veelvuldig verzoek (ook in bestuurlijke kring) in de verslagen vooral niet aan de wetenschappelijke aspecten voorbij te gaan.

De milde kritiek is dus ongepast ten aanzien van degenen, die de lijst hebben samengesteld. Het tot stand brengen van de combinatie met de onactieve leden van de V.W.G., is dus onlogisch.

Leden worden niet vanzelf actief. Het moet mij van het hart dat ondanks mijn ijverig pogen, vooral de commissie-besturen in gebreke blijven. Een regelmatige persoonlijke benadering van leden en een goed programma zijn helaas de idee-fixes. Wel ben ik het met de Heer Jonkers dus eens, dat een veel te klein aantal van de 170 leden echt actief is. Sorry, dat ligt niet aan mij!

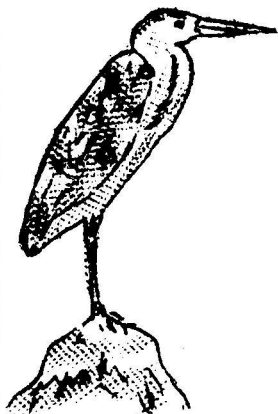
J.L.M. Bos.

Over het Spanjenummer:

- a. "U begrijpt, dat ik het Spanjenummer van de "Aorhaan" geweldig heb gewaardeerd": prof.dr. K.H. Voous (brief)
- b. "Een knap stuk werk": de Heer N. Marra, bestuurslid NOU(tal)

Cursisten (beginners) op de Gooimeerdijk

Op zondag 1 november j.l. hebben de cursisten (beginners) een tocht gemaakt over de Gooimeerdijk (Z.Fl.land). De windkracht bedroeg 7-8-, de lucht was zwaar bewolkt en de thermometer wees 11 graden aan.

De deelnemers, verdeeld over vijf auto's, vertrokken om half negen vanaf de cursusschool in Bussum. Er werd vanuit de auto's waargenomen. Waarschijnlijk verbleven de vogels met de harde wind liever wat beschut tussen de gebruikte rietstengels van het nieuwe land, want zichtbaar druk was het er niet. Van de talloze fazanten b.v. slechts één exemplaar.

Twee torenvalken zaten beschut tegen de wind te rusten in de door de Vogelwerkgroep geplaatste kasten. Tussen het riet verbleven enkele grauwe ganzen en een groep van dertig "hing" er boven. Aan de zuidoever van het Gooimeer lagen 36 kleine zwanen, verspreid in groepjes waaronder enkele juveniele exemplaren. De belangrijkste waarnemingen waren voorts:

1 blauwe reiger, 40 spreuwen, 3 zwarte en 4 bonte kraaien, 1 watersnip, 2 kluten, 500 meerkoeten, 20 tafeleenden, 12 toppereenden, 6 kuifeenden, 130 kapmeeuwen, 4 futen, 2 roodhalsfuten, 1 brilduiker, 2 dwergmeeuwen, storm-zilver, kleine en grote mantelmeeuwen, 1 aalscholver en langs de weilanden 40 Kieviten, kauwtjes, roeken, kramsvogels en koperwieken.

C.W. de J.

Waarnemingen uit

Zuidelijk Flevoland

Nog ieder weekend worden per auto de vogels langs de Gooimeerdijk geteld (dijkvak Muiderberg - Eemmond). Hieronder een overzicht over de periode van 20 april 1970 tot en met 13 september 1970. Vermeld zijn de opvallendste waarnemingen:

1. *Podiceps cristatus*: altijd aanwezig met 1-74 ex. Op 23-8-'70 neemt het aantal toe, dan 112 ex; 29-8-'70: 304 ex., 5-9-'70 53 ex. en 13-9-'70: 227 ex.
Opm. : in deze periode werden geen andere futen waargenomen.

2. Ardea cinerea: altijd aanwezig in wisselend aantal tot max. 29 ex.
: (B lauwe reiger) op 16-5-'70
3. Purperreiger : eenmaal 1 ex. waargenomen op 23-8-'70.
4. Lepelaar : 4 ex. Ze werden allen waargenomen bij de in aanbouw zijnde jachthaven bij de brug. Op 3-7-'70: 2 ex., 6-8-'70: 1 ex., 29-8-'70: 1 ex. en 13-9-'70: 2 ex.
5. Wintertaling : altijd waargenomen, vrijwel uitsluitend in de polder. Tot half juni max. 10 ex., daarna toenemend tot 204 ex. op 13-9-'70.
6. Zomertaling : aanwezig tot 14-6-'70: 2 ex. Voordien max. 13 ex. op 2-5-'70.
7. Krakeend : meestal aanwezig, behalve van 13-5-'70 t/m 18-7-'70. Normaal 3-5 ex.; op 1-8-'70: 9 ex.
8. Krooneend : enkele waarnemingen, n.l.: 20-4-'70: 1 ex., 10-5-'70: 1 ♂, 14-6-'70: 1 paar, 23-8-'70: 2 ex., 29-8-'70: 10 ex.
9. Grote zeeëend: 1 waarneming van 1 ex. op 10-5-'70.
10. Grote zaagbek: op 10-5-'70: 1 ♂ aanwezig.
11. Casarca : op 31-5-'70: 1 ♂, daarna weer waargenomen op 16-8-'70: 2 ex., 23-8-'70: 2 ex., en 29-8-'70: 3 ex.
12. Grauwe gans : twee waarnemingen, n.l. op 2-5-'70: 50 ex. en op 29-8-'70: 12 ex.
13. Kleine zwaan : één waarneming van 24 ex. op 20-4-'70.
14. Bruine kiekendief: altijd waargenomen, meestal 2-4 ex., voornamelijk vr. Op 31-5-'70: echter 10 ex.
15. Blauwe kiekendief: eenmaal waargenomen op 31-5-'70.
16. Torenavalk : vrijwel altijd waargenomen tot max. 4 ex. op 6-8-'70. Dit jaar broedvogel met 10 paar!
17. Fazant : het aantal neemt duidelijk toe o.a. Op 6-8-'70: 18 ex. en 29-8-'70: 28 ex.
18. Waterral : evenals de vorige rallen zeer moeilijk te tellen. Op 23-8-'70: ongev. 10 ex. en 29-8-'70: minimaal 25 ex.
19. Porseleinhoen : op 23-8-'70: 3 ex., 29-8-'70: 3 ex. en 5-9-'70: 1 ex.
20. Kleine waterhoen: op 23-8-'70: 2 ex.
21. Waterhoen : max. 35 ex. op 23-8-'70, doorgaans in geringer aantal
Opn.: het bleek, dat de meeste rallen werden waargenomen bij pool 10,5, waar verscheidene gangen en plasjes in het riet zijn.
22. Zilverplevier: twee waarnemingen, n.l. op 10-5-'70: 1 ex. en op 6-8-'70: 2 ex.
23. Watersnip : tot 18-7-'70 slechts één waarneming van 1 ex. (baltsend): 10-5-'70. Daarna loopt het aantal op tot 44 ex.: 29-8-'70
24. Grutto : altijd aanwezig tot max. 31 ex. op 3-7-'70.
25. Witgetje : slechts één waarneming van 1 ex. op 29-8-'70.
26. Bosruiter : op 31-5-'70: 2 ex. daarna pas weer op 23-8-'70: 5 ex., 29-8-'70: 4 ex. en 5-9-'70: 2 ex.
27. Tureluur : tot 18-7-'70 steeds 15-20 ex., daarna 2-5 ex.
28. Zwarte ruiter: meestal aanwezig met 1-3 ex., op 10-5-'70: 7 ex.
29. Groenpootruiter: slechts enkele waarnemingen n.l. op: 10-5-'70: 11 ex., 16-5-'70: 1 ex., 16-8-'70: 2 ex. en 29-8-'70: 1 ex.
30. Kenoet strandloper : één waarneming op 31-5-'70.
31. Kleine strandloper : eenmaal waargenomen n.l. 6-6-'70: 1 ex.
32. Dwergmeeuw : enkele waarnemingen, n.l. op 2-5-'70: 2 ex., 23-5-'70: 3 ex., 6-6-'70: 1 ex., daarna weer op 1-8-'70: 1 ex. en 16-8-'70: 5 ex.
33. Zwarte stern : aanwezig in klein aantal, maar in augustus grotere aantallen. Op 1-8-'70: 500 ex., 6-8-'70: 2080 ex., 23-8-'70: 2600 ex. en 13-9-'70: 2890 ex.
Bij deze laatste telling werd op verschillende manieren berekend hoeveel sterns er naar het westen trökken. Er passerden gemiddeld 13-16 ex. per minuut.
34. Lachstern : eenmaal waargenomen en wel op 23-8-'70: 1 ex.
35. Houtduif ; slechts twee waarnemingen n.l.: 26-4-'70: 1 ex. en 6-8-'70: 2 ex. (geen andere duiven.)

36. Gierzwaluw : meestal 10-60 ex. op 3-7-70, echter 3000 ex. Laatste waarneming op 6-8-70: 6 ex.
37. Huiszwaluw : één waarneming, nl. 1 ex. op 26-4-70
38. Oeverzwaluw : één waarneming n.l. 3 ex. op 13-9-70
39. Tepuit : drie waarnemingen. Op 26-4-70: 2 ex., 2-5-70 1 ex. en 10-5-70: 2 ex.
40. Sprinkhaanrietzanger : eenmaal waargenomen, nl. op 26-4-70: 1 ex.
41. Snor : Altijd aanwezig tot 13 ex. op 2-5-70, tijdens een nachttelling op 14-6-70 werden echter 20 ex. waargenomen. laatste waarneming op 6-8-70: 1 ex.
42. Rietzanger : aanwezig met 1-4 ex. De nachttelling van 14-6-70 leverde 24 ex. op.
43. Grote Kerekiet : meestal waargenomen met ca. 5 ex. tot half juni. daarna alleen nog op 23-6-70: 2 ex.
44. Kleine Kerekiet : aanwezig met 1-7 ex. tijdens de nachttelling van 14-6-70 echter 20 ex.
45. Bosrietzanger : op 31-5-70 14 ex. (fietsexcursie) Verder alleen nog op 27-6-70: 1 ex.
46. Spbtvogel : Eenmaal waargenomen, nl. op 13-5-70, 1 ex. tijdens fietsexcursie.
47. Grasmus : op 31-5-70: 2 ex. waargenomen. (fietsexcursie)
48. Beardmannetje : Enkele waarnemingen, nl. op 23-5-70, ong. 3 ex., op 6-6-70 3 ex., 27-6-70 10 ex., 23-8-70 5 ex., en 29-8-70 2 ex.
49. Roek : Tweemaal waargenomen, nl. op 10-5-70 3 ex. en 6-8-70 27 ex.
50. Kauw : één waarneming van 12 ex. op 10-5-70.

J. HARDER

Nagekomen

Commissie Zuidelijk Flevoland.

Op 3 december j.l. werd weer de twee-maandelijke vergadering gehouden.

Het telschema voor de Gooimeerdijk ziet er als volgt uit:

13.12.1970: Ploeger, 20.12.1970: Bos, 27.12.1970: Blonet,
2.1.1971: Wurster, 10.1.1971: Dwars, 17.1.1971: Ploeger, 24.1.1971:
van Dijk, 30.1.1971: Wurster, 7.2.1971: Bos, 14.2.1971: Blonet,
21.2.1971: Ploeger en 28.2.1971: Wurster.

De eerstvolgende vergadering is op donderdag 4 februari t.h.v. de fam. Blonet. Belangstellenden, die meewillen tijdens deze tellingen, kunnen altijd en beroep doen op de tellers. In de ledenlijst (bij secretaresse verkrijgbaar) vindt u de adressen en telefoonnummers.

J.H.

Verzoek

Gaarne ontvangt de redactie van "De Korhaan" alle mogelijke gegevens, die van belang kunnen zijn om de noodzaak van het behoud van het Waddengebied aan te tonen.

Nogmaals:

VERKEERSSLACHTOFFERS

Ronds eerder verscheen een verslagje van mij over vogels, die hun einde vonden op onze wegen.

Op zoek naar oude gegevens, kwam ik een verslagje tegen van een onderzoekje naar verkeersslachtoffers in 1963.

Omdat die gegevens vrijwel vergelijkbaar zijn met die van Hilversum en omgeving en de polder Zuid-Flevoland, is het misschien interessant deze hier te laten volgen.

a. Wilde eend (5) b. Fazant (2) c. Kluut(2) d. Kokmeeuw(10) e. Zwarte Stern(1)
 d. Tortelduif(1) g. Turkse Tortel (1) h. Nachtzwaluw (1) i. Gierzwaluw(2) j. Boeren-
 zwaluw 5 (4) k. Witte Kwikstaart 6 (5) l. Gele Kwikstaart (1) m. Winterkoning (1)
 n. Heggemus (1) o. Grote Lijster (1) p. Zanglijster (4) q. Merel (54) r. Tapuit(2)
 s. Roodborst (1) t. Kleine Karakiet (1) u. Cressus 4 (1) v. Fitis (1) w. Tjiftjaf (1)
 x. Pimpelmees (2) y. Geelgors (3) z. Goudvink (1) A. Rietgors (41) B. Kruisbek (5)
 C. Vink (7) D. Huismus (76) E. Spreeuw 12 (11) F. Kauw (1) G. Ekster (1) H. Vlaamse
 Gaai (1) Specimen Uncertis (1)

ZOOGDIEREN: Mol (4) Egel (23) Haas (2) Konijn (2) Hermelijn (1).

Totaal aantal slachtoffers: 260

TOELICHTING:

De Tellingen werden verricht in Apeldoorn en omgeving, de weg Apeldoorn-
 Heerde en de Knardijk van Harderwijk tot paal 12,8 (Knarhaven).

Het traject Apeldoorn - Heerde werd in de periode van 25-4 t.e.m. 30-5-63 dagelijks
 per bromfiets onderzocht, De Knardijk in de weekeinden.

Tussen hekjes staan vermeld, de aantallen van de Knardijk, dit zijn er 88, misschien
 voor een tijdvak van 5 maanden niet veel.

Maar ook hier zullen de bembegroeiingen nog veel vogels aan het oog onttrokken hebben,
 om over de velen, door ratten en hermelijnen geconsumeerden nog meer te schrijven.

(En nu 7 jaar later is het weggebruik sterk toegenomen. Red.)

Van de slachtoffers op de Knardijk waren bijna 50 % rietgorzen, die in de broedperiode
 insecten zochten voor de jongen.

HEUFT U OOK ?

Wilt U, en hiermee bedoel ik IEDEREEN!, voetganger, automobilist, kortom, iedere
 verkeersdeelnemer, voor mij de volgende gegevens noteren ??? : (beginnen vanaf 1-1-'71)

Als U mij wilt mededelen:

- Soort vogel,
- Vindplaats (bijv. weg Hilversum -Hoewelaken, bij paal.....),
- Datum.

Wanneer U deze gegevens eenmaal per maand opstuurt naar: D.A. Jonkers,
 Engelsjan 21 Laren,
 dan zorg ik voor de verwerking.

Mijn werkterrein is heel Nederland!, DOEN!!! ..... ALLEMAAL!!!

Naschrift Red.

Dik Jonkers

Een pracht idee!. Laten we nu, geachte lezers, allemaal hieraan iets doen, het is
 simpel.

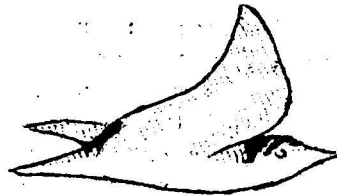
Altijd een notitieboekje meenemen en dan drie dingen noteren: Soort, vindplaats, datum.
 Neem, zo mogelijk steeds een krant of zak mee, om een redelijk, maar niet direct te her-
 kennen dier thuis te determineren.

We vragen hier ook, en vooral, de medewerking van andere werkgroepen in ons land!

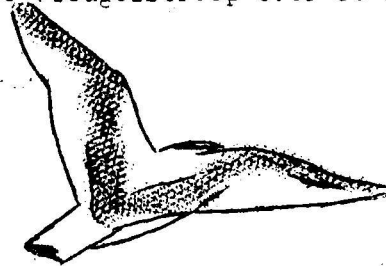
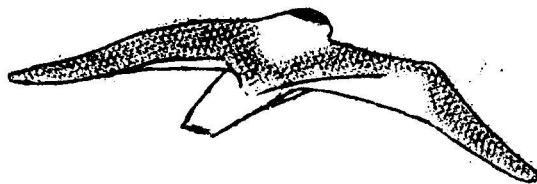
DWERCMEEUW ?

Dat soms de beschrijvingen van vogels in diverse vogelgidsen niet helemaal volledig zijn of dat er grote variaties zijn in de vogelkleden, moge blijken uit het volgende:

Op 13 september 1970 nam ik aan de Zuidelijk Zuid Flevoland een " vreemde " meeuw waar. De vogel deed me wel direkt denken aan een dwergmeeuw. Hij vloog dicht onder de wal langs de dijk, op ca. 1 meter boven het water. Zo nu en dan pikte hij in de vlucht iets van het water op. De vogel was iets groter dan de in zijn nabijheid vliegende zwarte stern. Het verenkleed echter " klopte " niet helemaal. Ik was in de gelegenheid vier dia's te maken van de vogel.

Het meest opvallend waren de doorlopende vleugelstreep over de rug heen en de donkere nekvlék.

Later heb ik nog meer van zulke vogels waargenomen. De hierboven genoemde kenmerken staan in de vogelgids niet vermeld.

Trek van Dwergmeeuwen.

Op zondag 1 november 1970 constateerde ik langs het Oostvaardersdiep, in de polder Z. Flevoland, een onverwacht sterke trek van dwergmeeuwen.

Omstreeks 8.00 uur zag ik de eerste vogels langs de dijk zuidwaarts trekken. Direkt daarop werden meer vogels gezien. Tot 8.45 uur heb ik alle vogels geteld, die langs vlogen over het IJsselmeer. In drie kwartier tijds passerden iets meer dan 70 ex. Hierbij waren eveneens 4 eerste jaars.

Omstreeks 14.30 uur telde ik nogmaals langs de dijk. Gedurende ongeveer 20 minuten passeerden 20 ex. Hierbij waren eveneens 4 eerste jaars. Volgens mij vlogen ver over " zee " ook nog Dwergmeeuwen, maar deze kon ik niet met zekerheid determineren.

Vast staat in ieder geval wel, dat er een enorme hoeveelheid Dwergmeeuwen doorgetrokken zijn. Op merkkelijk zijn ook de geringe aantallen eerste jaars ex. Bestaat er soms een vóór- of n-trek bij deze vogels?

De vogelgids vermeldt omtrent de trek van deze vogel het volgende:

Trekt in klein aantal door van half augustus tot diep in de winter en van eind april tot in juni "

Vele vogels vlogen al fouragerend zuidwaarts. De vogels, die vaak tegen de storm moesten optornen, kwamen dan slechts moeizaam vóoruit. Bij het fourageren hangen ze al vliegend boven het water. Bijzonder interessant is het trappelen met de pootjes op het wateroppervlak. Willen ze daarmee proberen voedsel omhoog te krijgen? Ze pikken, al vliegend, voedsel uit het water. Bijzonder interessant en mooie vogels

VOGELS IN EEN VROEGERE BUSSUMSE VILLATUIN

De publicaties rondom de Avifauna van Bussum, leverde een aantal interessante reacties op.

Zo werd bekend, dat de IJsvogel als broedvogel van de 's-Gravelandse buitenplaatsen nog moet zijn gehandhaafd. Mevrouw Storm reageerde via ons lid Mej. C.W.de Jong, met een soortenlijst van in haar villatuin aan de Groot-Hertoginnenlaan 34, waargenomen vogels.

Zij had rond haar huis vier voedertafels geplaatst. Zij herinnert zich nog een hongerige appelvink, welke in 1958 de voedertafel leegat.

Zij belde de Bussemse Courant, (thans Goois Nieuwsblad) met het verzoek eens te komen kijken.

Ze dacht dat er een Kruisbek op haar tafel zat.

De man die kwam kijken en vaststelde dat het een appelvink betrof, was onze voorzitter.

Enkele van de waargenomen soorten waren: Grote Lijster, Bonte vliegenvanger, winterkoninkje, gekraagde roodstaart, (vaste aankomstdatum 17 mei), Spotvogel, braamsluiper Zwarte Mees, Roerdomp, (tijdens een regenbui), nachtegaal, Buizerd, Boomvalk, Zwarte Specht, Gele Kwikstaart, Goudhaantje (vloog eens het huis binnen), Sijs en Boomklever. Veel broedvogels kozen de Rododendrons als broedplaats.

Het Winterkoninkje sliep met de jongen in het nest van de Zwaluwen, als er een jong zoek was, gingen de ouders net zo lang zoeken, totdat de familie weer compleet was.

In 1941 noteerde mevr. Storm een grote trek van Boerezwaluwen, het dak zat vol en de vogels kwamen zelfs de woning binnenvliegen.

... ..

SMELLEKEN EN KRAAI

Op 13 oktober ontdekte ik op de Eemmeerdijk, ter hoogte van Spakenburg, een smelleken, dat door een Bonte Kraai werd gestaqtueerd. Bonte Kraaien zijn felle rakkers, die in deze tijd regelmatig in de polder Zuid-Flevoland plotseling in groepjes of soms alleen boven het riet uitstijgen om een Kiekendief het leven lastig te maken.

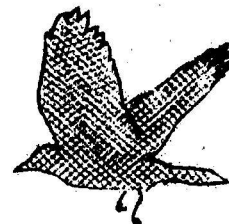
Soms klauteren Kiekendief en Kraaien, alsmaar over elkaar heen, buitlend, tot grote hoogte.

Het Smelleken werd door een bonte kraai achtervolgd en nam in die achtervolging op eens een soort looping, waardoor de afstand werd vergroot. Het roofvogeltje dreide zich daarop onverwachts om en ondernam een schijn-aanval op de kraai. De rollen waren omgedraaid, maar niet voor lang, want tot mijn verwondering schenen beide vogels vreugde te scheppen in dit spel van aanvallen en verdedigen.

Herhaalde malen "sprongen" zij de lucht in om een achtervolging om te zetten in een vlucht.

Ze joegen soms vlak boven de grond achter elkaar aan of stoeiden tussen de boom door.

Na enige tijd nam de kraai puffend plaats op de grond en koos het Smelleken (een vrouwtje) een zitplaats in een boom. Spel ?

... ..

JL.B.

Een grote jager

(Stercorarius skua)

aan de Gooimeerdijk

Geen moment denk je aan een grote jager als je door beslagen autoruiten en dikke regendroppen heen moet priemen om een worstelpartij te kunnen aanschouwen tussen een jager en een dode meeuw.

Een jager, dat was duidelijk op zondagmiddag 4 oktober om één uur 's-middags.

Met vrouw en zonen telde ik de vogels van polder en Gooimeer bedoeld als de regelmatige bijdrage aan het onderzoek van de commissie Zuidelijk - Flevoland.

Het was slecht weer.

Het regende aanhoudelijk en niet zo zuinig ook.

Het was nevelig van de regen.

En daar lag dan ter hoogte van paal 11 de jager.

Vlak aan de kant.

Af en toe raakte hij wat in conflict met de beschoeiing, dreef dan de dode, jonge kempmeeuw voor zich uit om een metertje verder het plukfestijn voort te zetten.

Hij hakte met zijn kromsnavel verwoed in de buik van de meeuw.

Grote plukken veren trok hij los en smikkelde duidelijk van het vlees.

De witte vederbuik van de meeuw kleurde wat rood.

De "skur", want dat had ik na enige ogenblikken wel door, dobberde weer naar de kant en zette zich weer even vermoeid op de stenen.

Intussen maakte ik wat kiekjes, voor en achteruitrijdend om aasvogel en prooi weer in het vizier te vangen en liet de familie de kenmerken noteren:

zeker zo groot als een zilvermeeuw, een grijze, wat metaalkleurige haak-snavel, noten van dezelfde kleur, een afgeronde staart!, middelste staartpennen iets verlengd, geheel donkerbruin en sterk, speciaal op de borst, cirkelvormig gevlekt, op de borst een wit vlekje, rondom het oog, vooral op de snavelbasis, donker gekleurd, een begin van een witte vlek bij de (samengevouwen) vleugelpunten, de haak van de metaalgrijze snavel ... zwart!

Ik hoopte, dat de jager, die zich in het geheel niet schuw toonde, de vleugels zou willen laten zien.

De grote witte vlek aan de basis van de staartpennen" ontorek nogaan het rijtje kenmerken.

Op mijn vriendelijk wuivend verzoek, op slechts tien meter afstand, voldeed de vogel niet.

Hij lag in het water en hakte voort.

Portier open en dicht, sorteerde evenmin effect.

Voetje buiten de deur ook al niet en dus stapte ik behoedzaam uit.

De vogel bleef liggen en liet zich niet van de wijs brengen.

Pas toen ik op afstand van een meter of vijf was gekomen, sloeg hij zijn vleugels uit en plofte enkele meters verder weer in het water neer.

Als ik een stap terugzette, schoof hij weer een half metertje op in de richting van zijn buit.

Ik had genoeg gezien en voordat ik weer in de auto zat, had de grote jager zich weer aan de dis gezet.

De grote witte vlek naar de vleugelrand toe "afgezet" met twee zwarte banen, was gezien. Vermoedelijk had ik hier te doen met een jong exemplaar: het vrijwel ontbreken van de witte vlek bij de vleugelpunten, zou er op kunnen wijzen.

Bleef het probleem van de afwijkende kleur van de poten en snavel.

In geen enkel boek kon ik hieromtrent iets terugvinden.

Juveniel en adulte exemplaren moeten vrijwel gelijk zijn.

Alle handboeken spreken over zwarte snavel en poten.

Ik hoorde later, dat een groepje Limburgse vogelers eveneens dezelfde dag een grote jager hadden waargenomen en wel aan het Oostvaardersdiep.

Voorts hoorde ik van twee herfstwaarnemingen uit het rivierengebied.

De waarneming van een grote jager moet als "zeldzaam" worden beschouwd ook aan de kust van de Noordzee.

Vanwaar deze plotselinge "opleving"?

" Mijne " skue was ongetwijfeld bezig met ees.

Ik vernam echter, dat enige jaren geleden door twee vogelaars was waargenomen hoe een grote jager een kokmeeuw achtervolgde en ten slotte doodboet.

De kokmeeuw van 4 oktober vertoonde geen andere verwondingen dan de inkeping in de buik waar de grote jager de operatie toepaste.

Mogelijk had de vogel dus een " frisse ", dode kokmeeuw aangetroffen.

Of had hij toch roofmoord gepleegd?

Wie zal het zeggen.

Jl. B.

.....

Telling trekvogels 2 november 1969 Gooimeerdijk - V.G 't Gooi.

Doel: Enig inzicht te krijgen in de herfsttrek langs de Zuiddijk (c.q. Gooimeerdijk) van de polder Zuidelijk - Flevoland.

Aangezien één telling slechts een momentopname is, is deze telling van beperkte waarde.

De treksituatie o.a. door Tinbergen (1948) beschreven is in het IJsselmeergebied door de aanleg van de Flevopolders dermate veranderd, dat het toch zinvol is er een tekening van te maken.

De situatie, zoals die was vóór de aanleg van Zuidelijk - Flevoland, is beschreven door Wim Schipper (1966).

Enige waarnemingen bij verschillende weersomstandigheden van mijzelf zijn in onderstaand verslagje verwerkt.

Op 2 november 1969 is door een 10 - tal waarnemers op 4 verschillende plaatsen langs de Gooimeerdijk de trek bekeken.

Er heerste een krachtige zuidwestenwind, zwaar bevolkt.

Er is gepost van 7.30 tot 9.30 (zonsopgang 7.30) en alle vogels die voorbijvlogen zijn getoerd.

Alleen van kramsvogel en spreeuw waren de aantallen hoog genoeg om nader uit te werken.

Zicht: 2 - 3 km.

De aantallen zijn per tien minuten in de volgende tabel geplaatst:

Uur	KRAMSVOGEL				SPREEUW			
	7	10	11	13	7	(o)10(w)	11	13
7.30	29	13(o)	8	X	4	305	19	X
.40	47	9	17	-	25	35	-	303
.50	63	27	10	20	3	-	375	-
8.00	53	-	1	-	3	-	8	-
.10	89	17	18	42	46	15	20	32
.20	36	30	35	20	64	-	20	38
.30	105	-	8	10	34	-	200	55 7 (z)
.40	60	30	-	2	51	8	30	20
.50	36	-	-	2	22	20	2	-
9.00	104	25	12	50	25	4	-	5
.10	34	41	106	4	5	-	18	-
.20	61	34	32	15	6	-	-	4 50(z)9
.30	Totaal 717	214	247	165	288	389	673	188 457

Tabel: Aantallen waargenomen kramsvogels en spreeuwen naar het westen vliegend (c.q. richting Muiderberg) op 2-11-70

O - Oostelijk vliegend

Z - Zuidelijk vliegend

Tellers: post 7 Hr. Bos en F. Rijnja

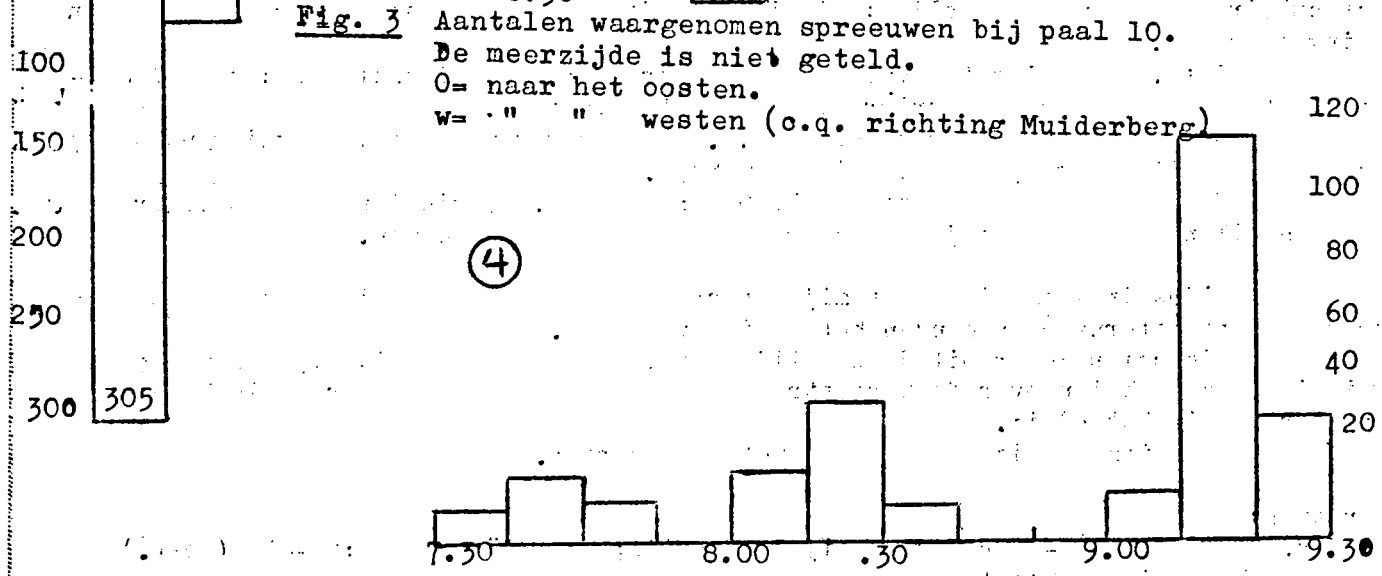
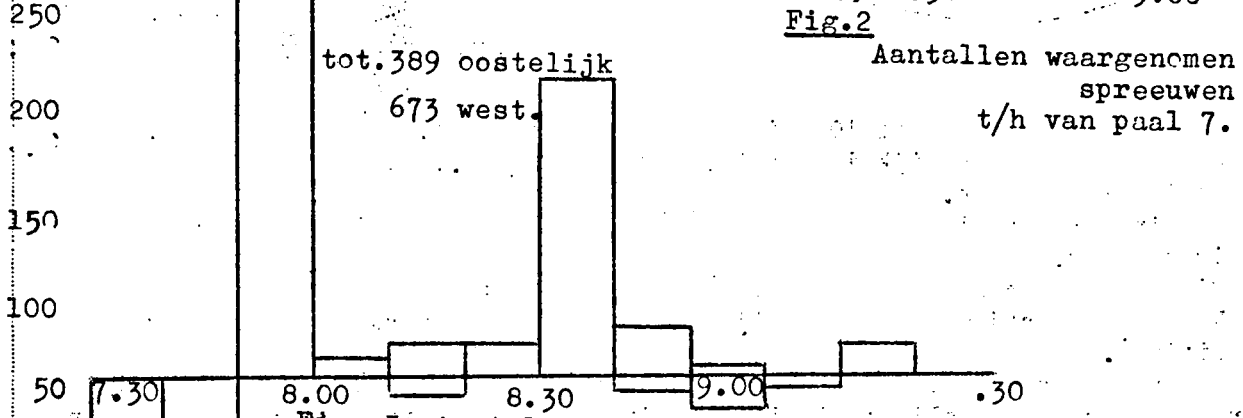
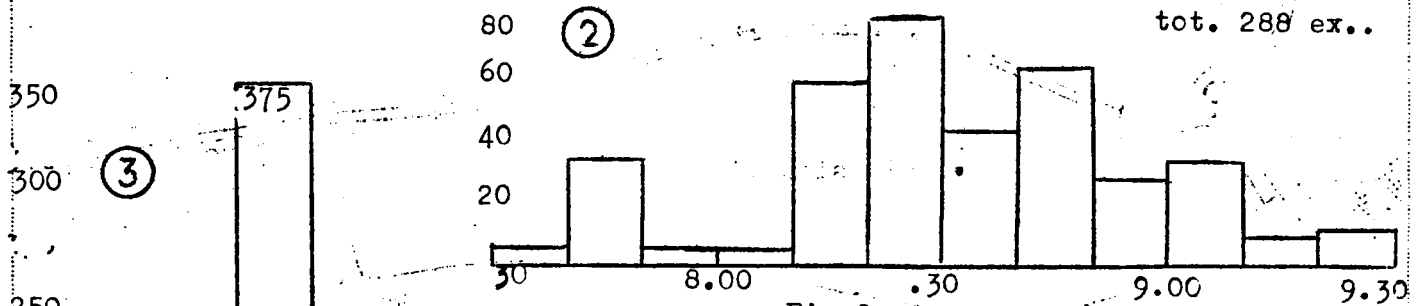
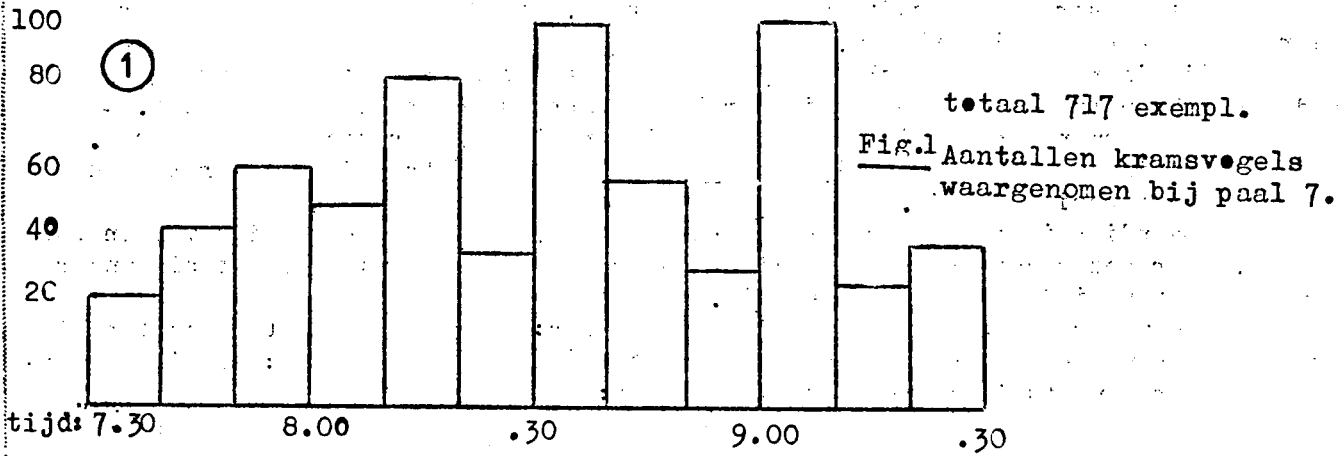
" 10 J. Herder (alleen dijk en polder zijn geteld!).

" 11 Fern. Blonet

" 13 Hr. v. Dijk.

Enkele van deze gegevens zijn grafisch uitgezet in figuur 1 - 4.

Wat de spreiding betreft kan gezegd worden, dat de aantallen van de verschillende posten nogal uiteenlopen.

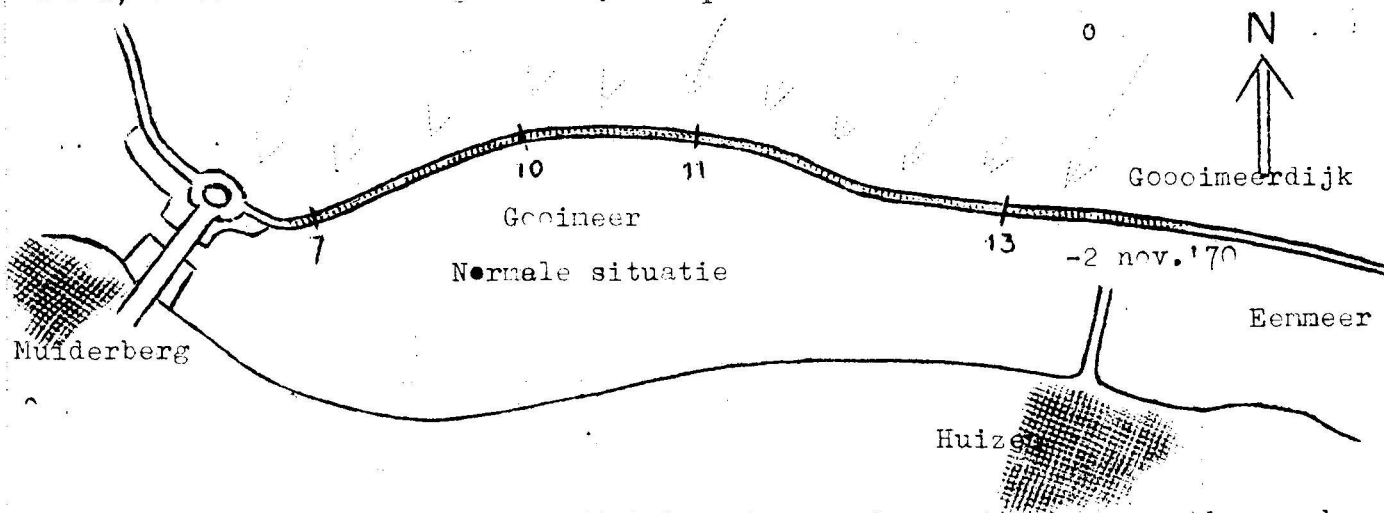
Dit is niet verwonderlijk als men bedenkt dat door de herfsttrek over grote afstand een ochtendtrek van (nog) niet trekkende spreeuwen er door heen loopt.

Deze komen van de slaapplaats en vliegen min of meer richtingloos rond.

• Het is op geen enkele wijze te bepalen of zekere troepjes de eerste dan wel de tweede categorie betreft.

Bovendien is het zeker dat de trekkende ex. niet alleen de dijk volgen tot Muiderberg, maar ook rechtstreeks doorvliegen naar de Gooise kust; iets wat bij andere dan een zuidwesten wind een normale zaak is.

Van de kramsvogel is het beeld duidelijker: naarmate de posten dichterbij Muiderberg komen nemen de waargenomen aantallen toe (165 247 214 717): dit is te verklaren, omdat er een stuwingsverschijnsel optreedt:

Dat het aantal op post 10 buiten deze tendens valt, is te verklaren, doordat hier slechts deolder en dijk is geteld, dus niet de ex., die over het IJsselmeer (c.q. Gooimeer) vlogen.

Stuwingsverschijnsel treedt bij andere dan zuidelijke winden veel minder op; de meesten steken dan direkt over.

Dit oversteken geldt voor de meeste zangvogels;

Kleine zangertjes volgen de dijk na de nachttrek overdag al fouragerend (zwartkop, fitis).

De trek over Zuidelijk - Flevoland (wat zangvogels betreft) is weinig spectaculair wat betreft aantallen; dit is te wijten aan het feit dat er vrijwel geen stuwingsverschijnsel optreedt.

Iets, wat wel het geval was bij de vroegere Kwadrijksituatie: het IJsselmeer was toen nog een echte barrière (grote watervlakte).

De aantallen door trekkende (c.q. al fouragerend westelijk vliegend) zijn slechts onder uitzonderlijke omstandigheden hoog.

Zo was er in de herfst van 1970 een weekend, waarin langs de Gooimeerdijk grote aantallen vuurgoudhaantjes en zwartkoppen werden waargenomen.

Mijns inziens lijkt het mij interessanter na te gaan via welke wegen sterns (voorsl. zwarte sterns) en eenden het gebied verlaten.

Misschien is er uit de wekelijkse tellingen van de Zuidelijk Flevoland commissie iets te halen over de herfsttrek van steltlopers: iets waarvan in Nederland maar zeer weinig bekend is.

In Duitsland is men op dit punt veel verder.

Literatuur:

Schipper, Wim (1966) - Herfsttrek bij Harderwijk; Triëntalis 5:23-31 (okt.)
 Tinbergen, L. 1948 Vogels onderweg.

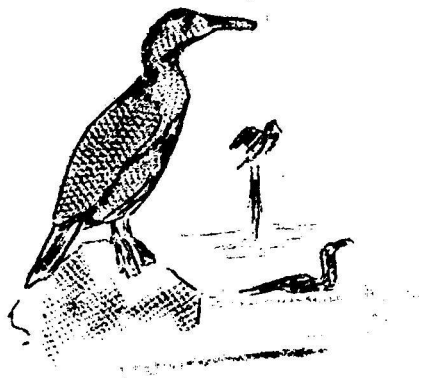
E.R. OSIECK.

Notities!

—H—

Naar aanleiding van de door u in uw rubriek "Notities" in de laatst verschenen Korhaan gestelde vragen omtrent het dragen van de vleugels van de aalscholver -phalacrocorax carbo- tijdens regenachtig weer en het "hittebestendig pak" van het roodborstje -erithacus rubecula- zou ik gaarne het volgende willen medelen:

Over beide punten ben ik wat in mijn literatuur gaan bladeren. In de pas verschenen "Spectrum Dierenencyclopedie" -in weekafleveringen- trof ik een mogelijke oplossing voor het "aalscholver vraagstuk" aan. De bekende Nederlandse bioloog dr. Hillenius en zijn medewerkers vinden de veronderstelling dat de aalscholver zijn vleugels moet drogen, daar deze niet "waterproof" zouden zijn, wel zeer onwaarschijnlijk. Zij maken erop attent dat nadere onderzoekingen ook geen bewijzen hebben opgeleverd voor deze stelling. Welke onderzoekingen dat zijn, is mij echter onbekend. Men wijst erop dat er geen enkele watervogel is, behalve de aalscholver en slangenhalvogel, die van tijd tot tijd de vleugels uitgespreid houdt om ze te drogen. Verder zegt men dat de aalscholver soms met gesloten vleugels gaat zitten als hij uit zee komt.

Dr. Hillenius en de zijnen menen echter dat de aalscholver zijn vleugels uitspreidt om zijn soortgenoten op een afstand te houden. Ze zitten namelijk vaak in lange rijen op de rotsen en houden er niet van om dicht tegen elkaar te zitten, en bovendien zouden de vogels afstand houden om, als ze opgeschrikt worden en tegelijk de lucht ingaan, onderlinge botsingen te vermijden. Ik vind het echter wel merkwaardig dat de aalscholver dan ook zijn vleugels uitspreidt als hij op een paaltje zit en er dus geen andere

vogel naast hem kan neerstrijken.

E.P. Klomp.

" EEN KAUW " .....

Zondagmorgen 15 november 1970, onder het genot van een kop koffie, ontdekte ik bij het naar buiten kijken een kauw die een stuk brood van de straat pikte. Niets bijzonders zult u zeggen..... Toch wel, want deze kauw had een "knal-gele snavel" en was prachtig zwart. Erg opvallend dus. In de vogelgids de kauwen en kraaien opgezocht, maar niks hoor, allemaal donkere snavel! Ik begon al in hallucinaties te geloven, tot mijn schoonzoon thuis kwam en 't verhaal hoorde. "De enige" kauw met een gele snavel is een Alpenkauw, was het antwoord, maar dit zal wel een snavelvariatie van de gewone kauw zijn.

Heeft een van de lezers wel eens een afwijkende snavelkleur gezien.....?

Red. Vast staat, dat de Alpenkauw felle orangerode poten heeft. Dit zou bij vaststelling van Alpenkauw direct zijn opgevallen.

Mw. F. Kemper.

Bijzondere waarnemingen in het binnenland;

" IJSEEND " in de Horstermeerpolder !!!!!

o-

Op zondag 15 november 1970 reden mijn vrouw en ik door de Horstermeerpolder om dodaarzen te tellen. Deze komen hier in de herfst en winter regelmatig voor.

Behalve de dodaarzen bleek zich in de wetering die langs de weg door de Horstermeerpolder loopt, een "ijseend" -*Clangula hyemalis*- te bevinden.

In het drabbige bruine water, dat ondanks de ernstige verontreiniging, toch nog veel voedsel blijkt te bevatten -wij namen hier vaak blauwe reigers en kuifeenden waar- dook de ijseend naar voedsel. De duiktijden varieerden van 15 tot 25 seconden.

Wanneer de vogel onderdook gooide hij eerst het achterlichaam omhoog en zette zich af; door de luchtbellens die opstegen was prachtig te zien waar de vogel zich bevond. De afgelegde afstand bedroeg zelden meer dan één meter.

Het voedsel werd op of vlak boven de bodem gezocht; verscheidene keren zaten plantedelen aan de snavel, toch werd dit onder water opgegeten, geen enkele keer n.l. werden boven water slikbewegingen gemaakt.

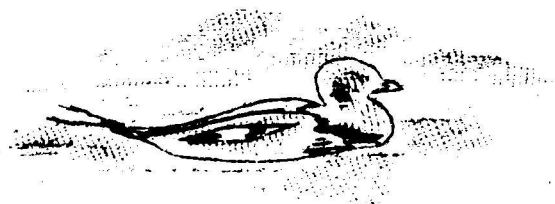
Het "Handbuch der Vögel Mittel-Europa's" vermeldt dat het voedsel voornamelijk bestaat uit weekdieren, maar dat bij aankomst in het arktische broedgebied bij vogels waarvan de maaginhoud werd onderzocht veel plantenresten werden aangetroffen.

Uit onze aantekeningen vermeld ik nog de volgende gegevens; grootte: tussen wintertaling en kuifeend, slank duikeendje; poten en snavel leigrijs, snavel iets opgewipt; kop boven donkerbruin, rondom het oog vanaf snavel geelwit met bruine vlek; oog donkerbruin; nek donkerbruin, bovenborst donkerbruin, rug met korte platte staart donkerbruin en het onderlichaam wit.

Hieruit menen wij op te mogen maken met een vrouwtje te doen te hebben gehad.

Bij nadere informatie bleek dat enkele jaren geleden in "de Grift", die door de Gelderse Vallei loopt, ook een ijseend werd waargenomen. In Midden-Europa zijn o.a. waarnemingen bekend uit; West-Duitsland -Beieren-, Zwitserland en Oostenrijk.

D.A. Jonkers.

ijseend

WAARNEMING van een CETTI'S ZANGER

-cettia cetti-.

Tijdens een excursie op de Gooimeerdijk van Zuidelijk-Flevoland op zondag 11 oktober 1970, waarbij ondergetekende in gezelschap was van mevr. de Jong, de heren Bos en Vogel, hoorden wij van de heer Kist, dat hij ter hoogte van paal 9.3 een Cetti's zanger had gehoord.

Op de terugweg konden wij niet nalaten een nader onderzoek in te stellen. Al spoedig had ik het geluk een vogel te horen, waarvan ik de zang niet thuis kon brengen. De anderen speurden eerst naar rechts.

Wat in eerste instantie opviel, was het abrupte begin en einde van de zang. Begonnen werd met twee duidelijk gescheiden tonen, waarop een serie van tonen volgde, die eerst op- en vervolgens afliepen, om plotseling te eindigen. Dit werd een paar keer herhaald, waarna de vogel een tijdje stil was. Ook hoorde ik een paar maal "djek", wat op een alarmroep leek. De zanger in het vizier te krijgen, was een bijzonder moeilijke zaak. Af en toe zag ik wel wat tussen het gebladerte bewegen.

Toen ik de vogel op een gegeven moment op ongeveer 7 meter gedurende een paar seconden duidelijk in de kijker had, kon ik een en ander noteren.

De grootte schatte ik op die van een Heggemus. De staart was roodbruin van boven en afgerond; de rug was bruin, maar anders dan de staart. De buik, borst en flanken hadden een vuilwitte kleur. Opvallend was ook de witte oogstreep.

In Limosa nr. 1-2 1969 wordt o.a. vermeld dat het verspreidingsgebied van Cetti's zanger vóór 1930 ongeveer tot aan de Loire reikte en dat na genoemd jaar een sterke doorbraak in noordelijke richting plaats vond. In België werd de eerste waarneming in 1962 gedaan, het eerste broedgeval werd er in 1964 geconstateerd, terwijl in 1967 tenminste reeds 7 broedgevallen werden vastgesteld. De eerste waarneming in Nederland vond plaats op 6 oktober 1968.

Aangezien de cettia cetti een liefhebber is van lage, dichte vegetatie nabij water, moerassen en rietvelden en het gebied van Zuidelijk-Flevoland ook die kenmerken dienaangaande bezit, zou het me niets verwonderen als deze waarneming in de naaste toekomst door meerdere zal worden gevolgd.

Ook de andere leden van onze groep kon ik tijdig waarschuwen, voor de plaats waar de vogel zich bevond, zodat allen even de vogel konden zien en de zang konden beluisteren.

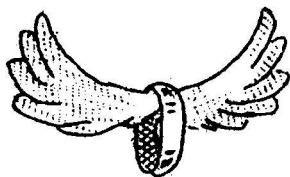
De heer Bos die de zang kende kon bevestigen, dat wij inderdaad "oog in oog" stonden met een Cetti's zanger!

W. Leclercq.

De Waddenzee

Wist u, dat op 1560 m² Waddengebied naar schatting 113 miljard mosselen leven? En op 600 m² droogvallende slikplaten in dit gebied 50 miljard kokkels? Dat een recent onderzoek heeft uitgewezen, dat één scholekster per dag ongeveer 2500 kokkels nuttigt? Dat de ongeveer 40.000 overwinterende scholeksters aldaar per dag een 100 miljoen kokkels verorberen? Dat voor miljoenen doortrekkers, al door de eeuwen heen, het Waddengebied als "tankstation" onmisbaar is voor de gehele Europese vogelstand? Dat de Waddenzee een Europees natuurreservaat moet worden?

Publicatie van drs. J. Mennema,
Botanicus Rijksherbarium te Leiden.

" VLIEGENDE RINGEN " (I)

Iedereen weet dat er trekvogels zijn. Maar niet iedereen weet waarheen zij vliegen, hoe lang ze in de lucht kunnen blijven zonder te rusten, of ze over oceanen kunnen vliegen, wat hun kruissnelheid is.

Deze vragen -en er zijn er velen op dit gebied- interesseren ornithologen, geleerden, die de vogels bestuderen. Om de trek te kunnen bestuderen worden de vogels geringd.

Zo zijn Igor Akimushkin in zijn boek "Waar en Hoe" en Victor Dolnik in zijn boek "Mysterieuze vluchten", eens gaan graven in de resultaten welke zijn verkregen door het ringen. Hier volgen enige gedeelten uit hun werken:

In mei 1822 werd in Mecklenburg -Duitsland- een ooievaar gevangen die een lange pijl in zijn nek had. Een dergelijke pijl was in Europa onbekend. Experts stelden vast dat de pijl van Afrikaanse makelij was. Dit was een concreet gegeven van een heden ten dage bekend zijnd feit, namelijk: VOGELS TREKKEN IN DE WINTER NAAR WARMERE STREKEN, bijv. van Europa naar Afrika.

Het is waar dat voor die tijd sommige natuurliefhebbers vermoedens hadden, waarheen de vogels in de herfst verdwenen.

Maar hoe dan ook, het bleven gissingen en soms grensden hun veronderstellingen aan de pure fantasie.

De grote Aristoteles schreef, dat zwaluwen en andere kleine vogels overwinterden op de bodem van de waterreservoirs, waar ze zich hadden ingegraven in het zout, of anders in de holten van oude bomen of zelfs onder de schors.

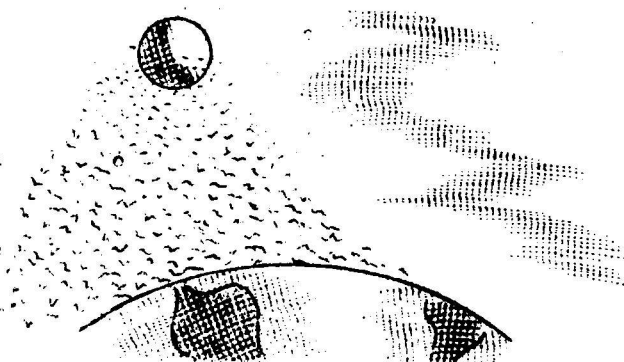
Een oude hypothese veronderstelde dat in de winter Roeken in Zwarte Kraaien veranderden en Koekoeken in Haviken, omdat ze zowel in de vlucht als kleur een grote gelijkenis vertonen.

In 1703 gaf de Bisschop van Hereford de volgende theorie: "Voordat de koude inzet, komen de vogels tezamen en vertrekken naar de maan".

Een echte studie van de trekgewoonten van de vogels was nooit ondernomen tot het eind van de achttiende eeuw, toen Carl van Linné meedeelde dat gelijktijdige onderzoekingen van de vogeltrek in diverse delen van geheel Europa zou moeten plaatsvinden.

Maar we zouden nog niet één tiende weten van wat we nu weten, als er niet de Deense leraar G. Martensen was geweest, die zei dat de vogels zouden moeten worden gevangen en een kleine ring om hun poten zouden moeten krijgen, waarop een verzoek zou staan om informatie hoe en waar de vogel was gevonden en een adres, waarheen de gegevens zouden moeten worden gezonden.

De eerste geringde vogel werd in Afrika tegen het eind van de negentiende eeuw gevonden. Het was een kraanvogel, afkomstig uit de Oekraïne, en het had een eenvoudige metalen ring om zijn nek. En zo werden, dankzij de Afrikaanse pijl bij de ooievaar en de Europese ring bij de kraanvogel de eerste routes bekend. De eerste pogingen toonden dat, om de gevraagde antwoorden te bereiken, de pogingen te coördineren en mogelijk op wereldniveau. Het massale ringen van de vogels was de eerste stap.

TREKTELLING op de GOOIMEERDIJK op 11 oktober 1970.

Evenals het vorige jaar is ook dit jaar weer een gezamenlijke trek telling gehouden op de Gooimeerdijk in het gebied van Zuidelijk-Flevoland.

Daartoe hadden zich een 20-tal leden en belangstellenden beschikbaar gesteld.

In 1969 op 2 november, besloten we nu enige tijd eerder en wel op 11 oktober de telling te houden.

Enige dagen zware ochtendmist voorspelde weinig goeds, maar toen ik 's morgens in het Spieghele uit huis stapte viel het gelukkig hard mee. Helaas..., naarmate ik het verzamelpunt op de brug bij Muiderberg naderde werd het slechter en slechter en zakte mijn optimisme.

We waren dus aangewezen op geluidwaarneming. Het aantal tellers dat zich hiervoor durfde opgeven was belangrijk minder dan het getal der aanwezigen.

Niettemin zetten we 5 posten uit, twee bij de Pampushaven; paal 23/8, en bij de ingang; twee op de brug, oostzijde en westzijde; één bij de slagboom tegenover de Eemhaven.

Hoewel op verschillende tijden, trok de mist tussen 8 en 9 uur op, het laatst op de brug.

Evenals vorig jaar constateerden wij dat van werkelijke trek geen sprake was. Alleen de baardmezen, graspiepers en spreeuwen zijn het vermelden waard. Uit onderstaande statistiek moge dit blijken.

Overigens, dank aan allen die mist en kou trotseerden, speciaal de "brugwachters".

<u>soort;</u>	<u>post;</u>	<u>1.</u>	<u>2.</u>	<u>3.</u>	<u>4.</u>	<u>5.</u>
aalscholver		-	-	1	4	4
blauwe reiger		-	1	1	-	3
wilde eend		-	-	1	1	4
smient		20	-	1	-	-
pijlstaart		28	-	-	-	-
slobeend		2	-	-	-	-
kuifeend		-	-	24	-	-
tafeleend		-	-	51	63	-

zwartkopje

<u>soort;</u>	<u>post;</u>	<u>1.</u>	<u>2.</u>	<u>3.</u>	<u>4.</u>	<u>5.</u>
bergeend		2	-	-	-	-
grauwe gans		4	10	10	200	1
knobbelzwaan		-	-	-	5	-
bruine kiekendief		1	-	-	-	-
torenvalk		-	-	1	-	-
fazant		-	-	-	-	5
waterral		-	-	-	-	5
meerkoet		-	-	-	-	279
kievit		57	6	-	1	10
bontbekplevier		-	1	-	-	-
watersnip		3	1	3	3	5
wulp		-	-	1	1	-
regenwulp		-	-	-	1	-
zwarte ruiter		-	1	-	-	-
groenpootruiter		-	-	1	3	-
bontestrandloper		1	-	-	-	-
kemphaan		2	-	-	-	-
grote mantelmeeuw		-	-	-	3	29
zilvermeeuw		-	-	-	15	-
stormmeeuw		-	-	1	-	-
kokmeeuw		-	-	6	45	3
dwergmeeuw		-	-	-	-	2
zwarte stern		-	-	2	-	-
houtduif		-	-	2	-	-
veldleeuwerik		27	6	33	11	9
boerenzwaluw		-	-	4	-	-
graspieper		89	32	29	105	57
oeverpieper		2	-	-	-	-
witte kwikstaart		2	1	6	39	25
gele kwikstaart		4	-	-	7	-
winterkoning		-	-	-	-	1
zanglijster		2	4	4	8	1
koperwiek		-	-	1	-	13
beflijster		-	-	-	-	1
merel		-	-	-	2	-
koolmees		-	-	-	2	-
pimpelmees		3	-	1	2	-
baardmees		41	20	-	-	76
rietgors		13	2	13	23	19
groenling		8	-	-	-	-
putter		6	-	-	-	-
sijs		1	-	30	19	-
kneu		3	1	1	4	14
frater		-	-	-	-	2
vink		1	9	4	49	4
keep		-	5	-	24	5
huismus		-	-	-	6	-
kruisbek		-	-	-	-	4
spreeuw		196	762	967	523	1041
zwarte kraai		-	2	-	17	1
kauw		-	-	16	-	-

J.L.A. Blonet.

DE FLOR. VAN ZUID - FLEVOLAND

Ingesteld onderzoek aan Gooimeerdijk. Dit om mogelijke samenhang tussen vogels en planten vast te stellen.

E.a.s. op verzoek van een commissie Zuid - Flevoland, ter verwerking in komend rapport. Resultaten van de floristische inventarisatie van twee percelen langs de weg van Muiderberg naar Nijkerk, uitgevoerd door J. Frencken, geassisteerd door J.G. Wurster, tijdens drie bezoeken, te weten op 29-11-69, 23-6-70 en 17-10-70.

Het eerste perceel bij paal 7 was gelegen van paaltje 7-2 tot paaltje 7-3 en omvette de oever van het Gooimeer, dijk en de polder zover begaanbaar.

Het tweede perceel lag bij paal 11 en strekte zich uit van het oostelijk van paal 11 staande P-bord tot aan het tweede reflectorpaaltje in westelijke richting.

Ook hier werden de planten langs de oever van het Gooimeer, op de dijk en voor zo ver begaanbaar in de polder genoteerd.

In de lijst zijn de wetenschappelijke namen van de planten alfabetisch gerangschikt en van een volgnummer voorzien.

De betekenis van de letters D, O en P boven de laatste twee kolommen is:

D .... dijk, O.... oever van het Gooimeer, P.... polder.

Na de hogere planten, genummerd van 1 t/m 87, volgens onder de nummers 88 t/m 95 enige paddestoelen, die voornamelijk in het Perceel bij paal 7 tijdens het derde bezoek werden aangetroffen.

Onder de nummers 96 t/m 101 zijn tenslotte enkele mossen genoteerd, die in beide percelen werden gevonden.

Van de hogere planten werden gevonden:

- 20 soorten, alleen in perceel 7.
- 24 soorten, alleen in perceel 11.
- 43 soorten, in beide percelen.

Totaal: 87 soorten.

Bussum, 30-10-70.

J. Frencken - J.G. Wurster

Volg nr.	Latijnse naam	Nederlandse naam	P = 1 7			P = 1 11		
			D	O	P	D	O	P
1	<i>Agrostis stolonifera</i>	Ploeringras					X	
2	<i>Agrostis tenuis</i>	Gewoon struisgras	X			X	X	
3	<i>Alnus glutinosa</i>	Els		X				
4	<i>Amelanchier canadensis</i>	Krentenboompje			X			
5	<i>Angelica sylvestris</i>	Engelwortel					X	X
6	<i>Anthemis cotula</i>	Stinkende kamille	X					
7	<i>Asperula spica-venti</i>	Indhalm	X					
8	<i>Artemisia vulgaris</i>	Bijvoet				X	X	
9	<i>Aster tripolium</i>	Zulte						X
10	<i>Atriplex hastata</i>	Siesbladige melde				X		X
11	<i>Bellis perennis</i>	Madeliefje	X			X		
12	<i>Bidens cernuus</i>	Knikkend tandzaad						X
13	<i>Bromus mollis</i>	Zachte dravik				X		
14	<i>Clamagrostis canescens</i>	Hennegras		X			X	
15	<i>Galthia palustris</i>	Dotterbloem			X			
16	<i>Galystegia sepium</i>	Harigwinde		X				
17	<i>Capsella bursa-pastoris</i>	Herderstrasje	X		X		X	X
18	<i>Cardamine pratensis</i>	Pinksterbloem	X					
19	<i>Carduus crispus</i>	Kruildistel				X		
20	<i>Catabrosa aquatica</i>	Brongras						X
21	<i>Cerastium holosteoides</i> sp. triviale	Gewone hoornbloem	X			X	X	X
22	<i>Chamaenerion angustifolium</i>	Wilgenroosje				X	X	X
23	<i>Cirsium arvense</i>	Akkerdistel	X		X	X		
24	<i>Convolvulus arvensis</i>	Akkerwinde						X
25	<i>Crepis setosa</i>	Borstelstreebozaad	X					
26	<i>Dactylis glomerata</i>	Kropgar				X		
27	<i>Elytrigia repens</i>	Kweek					X	
28	<i>Epilobium hirsutum</i>	Harig wilgenroosje		X	X		X	X
29	<i>Epilobium palustre</i>	Moersbasterdwederik			X			X
30	<i>Epilobium parviflorum</i>	Kleinbloembasterdwederik		X				
31	<i>Erigeron canadensis</i>	Canadese fijnstraal	X			X		
32	<i>Festuca arundinacea</i>	Rietzwenkgras		X				
33	<i>Festuca pratensis</i>	Beemdlangbloem		X	X		X	
34	<i>Galium aparine</i>	Kleefkruid					X	
35	<i>Geranium molle</i>	Zachte ooievaarsbek	X			X		
36	<i>Glechoma hederacea</i>	Hondsdrif				X		
37	<i>Eleocharis palustris</i> ssp. uniglumis	Slanke waterbies			X			
38	<i>Heracleum sphondylium</i>	Bereklaauw		X				
39	<i>Hippuris vulgaris</i>	Lidsteng			X			
40	<i>Holcus lanatus</i>	Bitbol	X	X		X	X	
41	<i>Iris pseudocorus</i>	Gele lis					X	
42	<i>Lolium perenne</i>	Engels rasgras	X	X	X	X	X	X
43	<i>Lycopus europaeus</i>	Wolfspoot		X	X		X	X
44	<i>Matricaria maritima</i> ssp. indora	Reukloze kamille	X		X	X		X
45	<i>Matricaria recutita</i>	Echte kamille				X		
46	<i>Medicago sativa</i> ssp. sativa	Lucerne				X		
47	<i>Phleum pratense</i>	Timotheegras	X	X				
48	<i>Phragmites communis</i>	Riet		X	X		X	X
49	<i>Plantago lanceolata</i>	Smalbladige weegbree	X					X
50	<i>Plantago major</i>	Grote weegbree				X		

Volg nr.	Latijnse naam	Nederlandse naam	Paal 7			Paal 11		
			D	O	P	D	O	P
51	<i>Poa annua</i>	Straatgras	X	X	X	X	X	X
52	<i>Poa palustris</i>	Moerasbeemdgras				X	X	
53	<i>Poa pratensis</i>	Veldbeemdgras	X		X		X	
54	<i>Poa trivialis</i>	Ruw beemdgras		X	X			
55	<i>Polygonum aviculare</i>	Verkensgras	X			X		
56	<i>Polygonum persicaria</i>	Perzikkruid					X	X
57	<i>Ranunculus repens</i>	Kruipende boterbloem		X			X	
58	<i>Ranunculus sceleratus</i>	Blaartrekkende boterbloem			X		X	X
59	<i>Rorippa islandica</i>	Moeraskers	X					
60	<i>Rumex hydrolapathum</i>	Waterzuring					X	X
61	<i>Rumex crispus</i>	Kruizuring	X	X	X	X	X	X
62	<i>Rumex maritimus</i>	Zeezuring						X
63	<i>Rumex obtusifolius</i>	Ridderzuring		X	X	X	X	X
64	<i>Salix aurita</i>	Geoorde wilg			X			X
65	<i>Salix caprea</i>	Waterwilg			X			X
66	<i>Salix spec.</i>	Wilg		X	X		X	X
67	<i>Scirpus lacustris</i> ssp. <i>lacustris</i>	Mattenbies			X		X	X
68	<i>Scirpus maritimus</i>	Zeebies			X			X
69	<i>Scutellaria galericulata</i>	Glidkruid						X
70	<i>Senecio congestus</i>	Moerasendijvie			X			X
71	<i>Senecio vulgaris</i>	Klein kruiskruid	X			X		
72	<i>Sium erectum</i>	Kleine watereppe			X			
73	<i>Solanum dulcamara</i>	Bitterzoet	X	X	X	X	X	X
74	<i>Solanum nigrum</i>	Zwarte nachtschade	X					
75	<i>Sonchus olerensis</i>	Akkermelkdistel				X		X
76	<i>Sonchus asper</i>	Ruwe melkdistel	X			X		X
77	<i>Sonchus oleraceus</i>	Melkdistel	X	X				
78	<i>Sonchus palustris</i>	Moerasmelkdistel		X		X	X	X
79	<i>Stachys palustris</i>	Moerasandoorn		X	X			X
80	<i>Stellaria media</i>	Muur	X			X		
81	<i>Taraxacum officinale</i>	Paardebloem	X	X	X	X	X	X
82	<i>Trifolium pratense</i>	Rode klaver	X			X		
83	<i>Trifolium repens</i>	Witte klaver	X	X		X	X	
84	<i>Tussilago farfara</i>	Klein hoefblad	X	X	X	X	X	X
85	<i>Typha angustifolia</i>	Kleine lisdodde			X			
86	<i>Typha latifolia</i>	Grote lisdodde		X	X		X	X
87	<i>Urtica dioica</i>	Brandnetel		X			X	

FUNGI

88	<i>Cladocybe carneae</i>	Zekvormige stuifzwam
89	<i>Calvatia seccata</i>	Witte weidetrechterzwam
90	<i>Clitocybe dealbata</i>	Keneelklokje
91	<i>Conocybe tenera</i>	Veelpeerse ridderzwam
93	<i>Lepista sordida</i>	Stuifzwam
94	<i>Lycoperdon spadicum</i>	Grauwbruine vlekplaat
95	<i>Panaeolina foenicisii</i>	

MOSSEN

96	<i>Amblystegium serpens</i>	Pluisdraedmos
97	<i>Bryochytrium rutabulum</i>	Dikkopmos
98	<i>Bryum argenteum</i>	Zilvermos
99	<i>Bryum capillare</i>	Gedraeid Veermos
100	<i>Funaria hygrometrica</i>	Krullmos
		Korstmossen
101	<i>Xanthoria parietina</i>	Steenkorstmos

Even attentie, svp !

Gelet op de stiptheidsacties bij de Post, hebben wij alles in het werk gesteld om deze "Korhaan" op 14 december te bussen. Dat is gelukt. Of het "onze vogel" zal gelukken, u dit jaar nog prettige feestdagen te wensen: het ziet er niet naar uit.

Mede inverband met bovenstaande, verzoeken wij aan alle Gooise inzenders van kopie voor "De Korhaan" - speciaal aan onze werkgroepen - de kopie van de eerstvolgende keer niet per post te verzenden, maar rechtstreeks te (laten) deponeren op het adres: Laarderweg 184 te Bussum. Alleen dan kunt u er op rekenen, dat uw kopie nog meegaat in de volgende "Korhaan".

N.B. Misschien zelfs kan het gebeuren, dat ook de januari-krant u niet één week voor de grote avond van 28 januari a.s. bereikt. In dit geval geldt dan NU reeds de uitnodiging, om op de 28e januari 1971 toch aanwezig te willen zijn! U weet het nog? "Vogels van Spitsbergen"!

Reactie op "Gierzwaluwen" (waarneming F. ten Haken)

De heer M. J. Tekke, van de Commissie voor de Nederlandse Avifauna, schreef ons: GIERZWALUWEN, Korhaan 4:14.

Ik geloof, dat deze waarneming als volgt verklaard moet worden. Gierzwaluwen zoeken bij slecht weer (regen, koude, etc.) vóór van hun nest voedsel voor hun jongen (buiten de depressie). In dit geval is half juli te laat voor jonge vogels, doch ik vermoed, dat oude en juv. vogels hun gebied hebben verlaten (door het slechte weer) en zich massaal verplaatst hebben buiten de depressie om daar voedsel te vinden.

Een interessant boek, dat ik kan aanbevelen, doch waarvan de naam van de schrijver mij ontschoten is, is: "Swifts in a tower".

Met dank aan de heer Tekke. Aan onze lezers: Wie kent de naam van de auteur?

INHOUD:

1. Redactioneel
2. Afscheid voorzitter
3. Dank vertrek voorzitter (Dr. J. A. Smits)
4. Programma - Avifaunacommissie
5. Oproep (Aart Bode), excursie Tienhovense kanaal
6. Lure of the list (Dik Jonkers) + antwoord Jan Bos
7. Vervolg - cursisten naar Gooimeerdijk -
waarnemingen Z. Flevoland (J. Harder)
8. Vervolg
9. Vervolg
10. Verkeersslachtoffers (Dik Jonkers)
11. Notities (Jan vd Geld)
12. Vogels in Bussumse villatuinen-Smelleken/Kraai (J. L. Bos)
13. Grote Jager (Jan Bos)
14. Vervolg - Tellingen trekvogels Gooimeerdijk (E. R. Osieck)
15. Vervolg
16. Vervolg
17. Notities (E. P. Klomp)
18. IJseend in Horstermeerpolder (Dik Jonkers)
19. Cetti's zanger (J. W. Leclercq)
20. "Vliegende ringen" (Liske Rijnja)
21. Trektelling op de Gooimeerdijk (J. L. A. Blonet)
22. Vervolg
23. De flora van Zuid-Flevoland (Gooimeerdijk) door
J. Frencken en J. G. Wurster
24. Vervolg
25. Vervolg
26. Even attentie, svp! - reactie op "Gierzwaluwen" - inhoud

Iets nodig voor Uw dieren?

VAN HOEK

DE

ZAAD en VOEDERHANDEL van BUSSUM

Landstraat 8

Tel. 3 10 92

Nassaulaan 6

Tel. 1 76 69

VOGELHUISJES, WINTERVOER, VETBOLLEN enz.

REISBUREAU

DE JONG
SUNTRAVEL

Poststraat 6 Bussum
(achter postkantoor Huizerweg)
Tel. 02159 - 1 96 56 1 72 00

*Of U nu naar de Mirismas in Zuid Spanje,
de Camarque in Frankrijk, of de Galapagos
eilanden wilt, bij ons krijgt U optimale service.*

Voor Uw vlieg-, trein-, autocar-, of
privéreizen.

Vlietlaan 30, Bussum

KLOP & VERKADE

AANGESLOTEN BIJ HET ZIEKENFONDS — TEL. 3 06 15
Verreijkers - Op uw nieuwe bril een vol jaar garantie.

BART POST

VERKOOP VAN ALLE MERKEN
RIJWIELEN
EN
BROMFIETSEN

MOBILIOFOON SERVICE

EIGEN FINANCIERINGS-
EN
VERZEKERINGSKANTOOR

Herenstraat 46-50,
BUSSUM
Tel. 02159 - 1 45 54

voor losse bloemen
kamer- en tuinplanten

bloemisterij
gerard lamaker
boomberglaan 71a
telefoon 4 29 63
hilversum

breng eens een bezoek aan onze kwekerij!

*Al uw natuurboeken
speciaal op het gebied van*

VOGELS

bij

Boekhandel Wilhelmina

Landstraat 33b Bussum
Telefoon (02159) 131 03